

olvasószolgálat

Ezt a rovatunkat olvasóink írják. Az olvasói leveleket a szerzők mondanivalójának tiszteletben tartásával, szerkesztett formában jelentjük meg. Az itt közölt írások szerzőik magánvéleményét tükrözik.

LEVÉLCÍMÜNK: DÉLMAGYARORSZÁG SZERKESZTŐSÉGE, SZEGED, SAJTÓHÁZ, PF.: 153. 6740. TELEFON: 481-460

Árvíz és környezet

A Cseh- és Lengyelországban pusztító árvíz az emberek életében, egészségében, kulturális javai- ban, épületeiben, ipari, mezőgazdasági és közlekedési objektumaiban, termelésében okozott rendkívüli kárral az emberi környezetet sújtó, gigantikus katasztrófa. Az árvízvédelem tehát a legemlékezőbb, a legfontosabb környezetvédelem.

Szeged 1879-es tragédiájának nemcsak a teljes magyarságot, hanem a környező népeket is folytonosan figyelemzetnie kell az árvizek elleni szervezett védekezésre: a védőművek megépítésére, áradásokat megelőző fenntartására, áradáskor a védelmi tevékenység ellátására, végül szükségben a lakosság biztonságba helyezésére, az élethez megmentésére.

„Ha emberek életéről van szó, nem lehet a természet szépségeiről álmodoznunk” – mondta 1996-ban a holland miniszterelnök az akkor nehezen elhárított rajnai árvízveszedelem után (250 ezer ember biztonságáról kellett gondoskodni). Elgondolkod-

hatnának ezen a magukat környezetvédőknek nevező szélsőségesek, akik a víz- ügyeket, az árvízvédelem zászlóvivőit tekintik a környezetvédelem ellenségeinek. Erőink egyesítésével többre jutottunk volna mi is, de még inkább a mostani katasztrófa elszenderedő is. A történelmi Tisza-szabályozás ugyan szűkebb életterre szorított néhány ritkább növény-, vagy állatfajt, de kiterjesztette az ember életterét, s a magyarság „második honfoglalásaként” értékelhető. 1889 óta pedig a Tisza sfkvidéki szakaszán gátszakadás és árvíz-katasztrófa nem volt.

„En már 1979-ben rádöbbenem, mennyire műveletlen ez az egész vizes társaság” – mondta Akadémiánk egyik, azóta elhunyt elnöke. A hozzánk hasonló, „műveletlen vizeseket” megkísérelhetik megmentésére. A társadalomból, de az árvizeket már nem... Vajon meggyűjtjük-e ismét gyertyáikat a mostani áldozatok emlékére azok, akik vagy nyolc éve olyan lelkesedéssel demonstráltak a „vízügyek” és a „vízügyiek” ellen?

Dr. Vágás István

Hogyan politizáljon a KDNP?

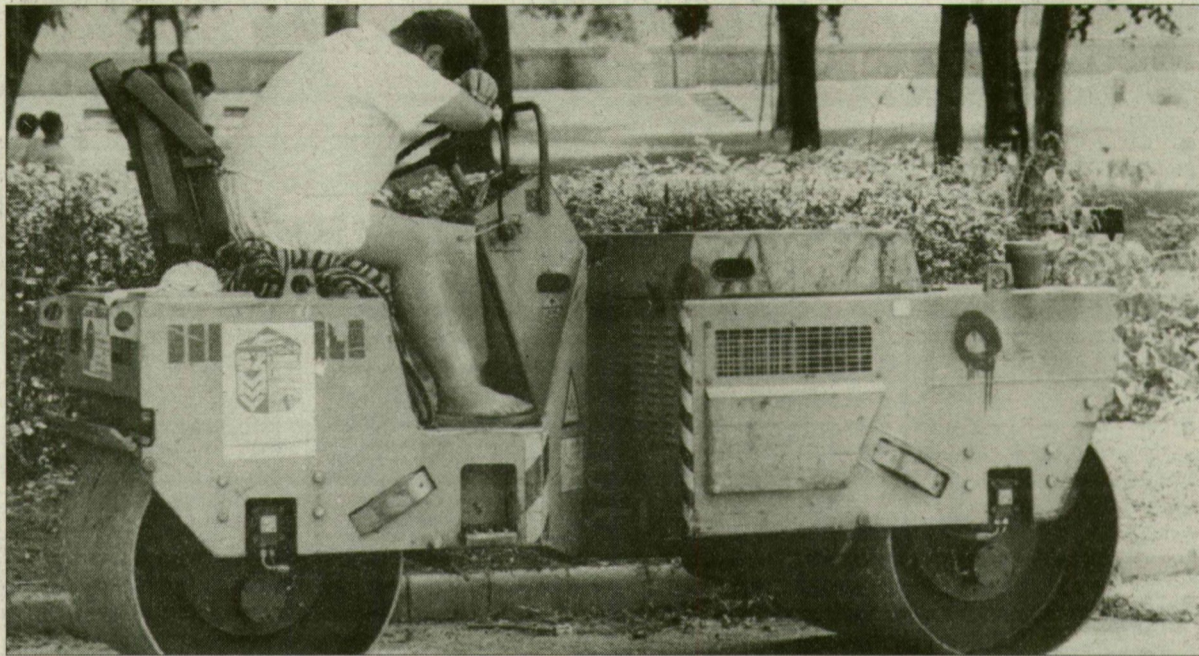
Hónapok óta kiemelt hangsúlyt „érdemelt ki” a médiában a KDNP-ben dúló hatalmi harc. Megelégedéssel olvastam a Délmagyarországban -, a KDNP-től „független” frakció című írásukat, mert sajnos, a korábbi a KDNP-vel kapcsolatos tájékoztatások nem mindig voltak ennyire tárgyilagosságok. Őszintén örülök, hogy a cikk (S. I.) a „másik” álláspontot is megjeleníti – miszerint a választási törvény a választók akaratát semmi- be veszi.

Ugyanis a pártra adott szavazatok alapján, minimum a listás képviselőknek (Csépe Béla, Isépy Tamás dr., Kovács Kálmán dr., Latorcai János, Surján László dr., stb.) kötelessége lenne a pártjuk politikai irányvonalát képviselni, vagy – ha ezt nem tudják vállalni –, akkor lemondhatnak párttagságukról és mandátumukról. Mint ahogy van ez Leitner Gábor.

Akik viszont következetesen és nyíltan szemben állnak a párttagok többségi akaratát megjelölt pártvezetessel és annak politikájával, és szembenállásukat nem rejtik véka alá, a hatalomért folytatott harc során nem válogatnak az eszközökben: pereskednek, nyilatkozatháborút provokálnak, platformokat alakítanak stb. Nemzetközi fórumokon lejáratták pártjukat – ellene szavaznak az EUCD-ben, nem a magyar választóik izlése vagy akaratá szerinti politikáznak. Minden ellenkező híresztelés ellenére, ezek a listás és nem listás képviselők járatták le a KDNP-t. Az általuk olyan fontosnak tartott és gyakran hangoztatott, több a frakcióból való kizárás okaként megjelölt „kereszténydemokrata eszméktől idegen” viselkedés, ugyan mit jelent? Talán azt, hogy a holland W. G. van Velzen utasításainak megfelelően politizál-e párt, vagy a saját elképzeléseink megfelelően? Ki vezetgeti az EUCD vezetőjét: ki mondja meg, ki a szélsőséges házánkban, a „Népszabi”, vagy Surján dr., vagy mindketten? Ki a szélsőséges, ki a radikális és miért? A címkézés, a kirekesztés, megbélyegzés ismert politikai módszere volt az MDP-nek és az MSZMP-nek egyaránt. A veszélyes és kényelmetlen politikai ellenzékét Rákosi és Kádár fizikailag megsemmisítette, hatalmon szállítás a Katolikus Ifjúsági Alapítvány jóvoltából ingyenesen vehette igénybe a harminckét résztvevőt.

A hét fotója

A szendergő hengerlő

Álmában dudál egy picit? (Fotó: Nagy László)

Minthogy a mediterrán népek „szent szesztyája” nálunk még nincsen szokásban, ki-ki úgy intézi a délutáni szunyókát, ahogyan tudja. Az útlapításban megfáradt embernek is jár az a néhány perc, hogy azután mindent

és mindenkit lehengerlő lendülettel haladjon tovább a kapitalizmus teljes felépítéséhez vezető „horngyulai” úton.

Épp csak szunyod egy kicsit. Azt, hogy „húzza a lóbort”, talán mégsem

mondhatjuk, már csak azért sem, mert semmi lőféle nincs a henger után kötve.

Lehet persze még az is, hogy a papusát is lerúgott sofőrt csak úgy, menet közben érte az elborulás – a baj a kanyarban leselekedik rá,

mert ha behenseredik az első épületbe, a zuhogó téglák miatt legfőbb földugóval és védősikákkal tépdesheti tovább a szendergés szegfüneke színes szirmai.

Ny. P.

Ha az idő kegyes lesz hozzánk és meghallgatatunk, akkor kerek egy éven át ideünk – Bálint Sándor nyomán – jelős szögédi napokból, és a hozzájuk kapcsolódó hagyományokból.

● Szögédi naptár

Lőrinc

Egy-egy esztendőben két alkalommal is jeleznek naptáraink Lőrincet, ám a „Szentek életében” ennél is többről olvasunk. A néphagyományban azonban a tűzhalálra ítélt Lőrinc (augusztus 10.) él, ki nek napjától – tartja a régi fámá – már nem jó a dinnye.

Lőrinc kivételes képességét jelzi, hogy pápai diakónus volt (a III. század végén). Rettenetes halálának oka az volt, hogy amikor a feldühödött császár rajta, és tőle követelte az egyház vagyonát, akkor Lőrinc összegyűjtötte a beteget: bénákat, vakokat, és más betegségekben szenvedőket, majd a császár elé állított velük, mondván: Íme, a „vagyon...” Gyermekkoromban magam is hallottam idősektől emlegetni a szent

napján hulló csillagra: Lőrinc-könyve.

Naptári helye miatt tán, eleink „dinyés Lőrinc” nével is illették, pedig a rákövetkező – akár egy hónapnyi – időszak még bővelkedik „dinnyeárlelő, napos üdövel”.

Valójában nem is nagyon vetünk rá manapság ügyet, mert tudjuk, hogy a következő, szeptember hónap ötödikén is Lőrinc-nap van, és megnyugszunk dinnyeigény dolgában.

Idős tápaiaktól hallottam régen, hogy az augusztusi Lőrinc csak a sárgadinnyét „csicsönti mög.” Talán igaz, hiszen a sárgadinnyének kevés hirtelen jött hideg, lehűlés kell ahhoz, hogy megfázzon, és levet eressen. Ugyanakkor a görögnek ez még nem árt. Persze kevesen tudjuk, hogy nálunk csak egy-két fajta te-

rem a görögdinnyének, amelyek ilyenkor érnek, aratás és kukoricaérés idején. Mert hogy a mi éghajlatunk csak ezeknek kedvez.

A nap hiedelemvilágához tartozik, hogy ha Lőrinckor annyi eső esik, hogy a víz a kocsikeréknyomban megáll, sok lesz ősszel a bor. A tisztai feredőzésnek (fürdésnek) immáron vége felé tartunk, igaz, ezidén mégiscsak jó lenne, ha nem az augusztusi, hanem a szeptemberi Lőrinc figyelmeztetne erre. Hogy mennyire szerette volna a közeledő őszt távol tartani népünk, jelesül, hogy sokáig fürödhessen, és dinnyézhesen –, a hajdani szőlősgazdák – nyilván Szent László ünnep-törvényét idézve – Lőrinc napján nem dolgoztak a szőlőben. De kimentek, és idogáltak, közben az eget kémlelgették, reménykedve az esőben. Beszélgetés köz-

ben dinnyét „bicskahögyezgettek”, és pedig úgy, hogy a szebb termések magjait félretették, szárították. A megszáradt magokat – akár a sárgadinnyemagokat, akár a görögdinnyét – az asszony által varrott „ványonacska”-ban tárolták, a hűvös kamrában, külön-külön. Így várták a jövő év vetési idejét, a „Fagyosszentek” után, amikor is „embörkutyaganéba” téve vetették őket. A kikelt indákat többször is „herülgették”, (lecsipték a fölösleges hajtásokat), majd Margit napján (június 10-én) „margitolták”, azaz utoljára kapálták és „kacsaszták”, hogy szép, nagy termésekkel örvendeztessék a gazdát, és minket, a finom dinnyére áhítással, nyálcsorgással váró „dinnye-övköt.”

Így van ez, még akkor is, ha jómagam titkon abban reménykedem, hogy szeptember ötödikén (akkor is Lőrinc lesz) még vígan dinnyézgetek – adja Isten, többedmagammal.

Ifj. Lele József

„HitTalálka” Domaszéken

Háromnapos hitmélyítő találkozót szerveztünk keresztény fiatalok számára a domaszéki Katolikus Ifjúsági Központban. A gyönyörű helyszínen berendezett, otthonos szállást a Katolikus Ifjúsági Alapítvány jóvoltából ingyenesen vehette igénybe a harminckét résztvevőt.

A négy egyházközségből

érkező középiskolás fiatalok előadásokat hallgathattak, beszélgettek a hitről, a szak- tákról, a megújulási közösségekről, a szerelem és a házasság keresztény kiteljesedéséről. A tartalmas programokért köszönet illeti Varga Attila atyát, Kocsis János diakonust, Kocsis Péter Judit teológushallgatót, Tóth Károly

akolituszt és nejét, Tári Erát, valamint az ifjúsági csoport vezetőit: Kovács Zsuzsannát és Gyukity Krisztinát. A hitbéli elmélyülés – közös misék, reggeli és esti áhítat – mellett jutott idő a vidámságra is: sok játék, nevetés, közös tánc adta meg a találkozó fiatalos hangulatát.

A szervezők és résztvevők

nevében köszönjük a Katolikus Ifjúsági Alapítvány támogatását, a kiskundorozsmai, szombói, forráskúti és bordányi római katolikus plébániák segítségét.

Bízunk abban, hogy az elhíntett ige, mint a jó földbe hullott mag, idővel bőséges termést hoz.

Ollainé Puskás Éva

„Cigit tessék...!”

A Délmagyarország 1997. augusztus 8-i számának Csörög rovatában „Mars téri cigig” jellegével közzétett bekezdéssel – úgy mond – szó érte a „vamosok háza elejét.” Anélkül, hogy a mundér becsületét védném, a következőket ajánlom a Tisztelt Telefonálók) figyelmébe.

A lap ugyanezen számának 5. oldalán található a tiszszigeti határátelkerülő szőlő riport. Ebben a rösszei vámhivatal parancsnoka kifejti, hogy naponta és sze-

mélyenként mennyi cigaretta hozható be az országba – vámmentesen. Az „illetékek” pontosan ismerik állampolgári jogait – az már más lapra tartozik, hogy később a vámmentesen behozott cigarettát az állami köztartozások megfizetése, valamint a szükséges engedélyek megszerzése nélkül árulják a piacon...

Emlékeztetünk arra is, hogy – ugyancsak a Délmagyarország hasábjában – hány alkalommal adtunk hírt „ci-

garettafogásainkról.” E kis tételekből is összejött az idén már vagy két kamionra való szállítmány.

A piacokon járva észrevehetjük azt is, hogy a vámosok, rendőrök, közterületfelügyelők és mások évente hányszor ellenőrzik az illegális árusokat. Higgye el a Kedves Olvasó, engem is zavar, ha kimegyek a piacra egy kiló paradicsomért, és mást se hallok, csak azt, hogy „cigit tessék, cigit tessék...”

Pénzügyőröségünk munkatársainak – az illegális dohányárusok ellenőrzésén túl – ugyancsak naponta, akad még számtalan ellenőrizni valója. Többek között az, hogy a legális kereskedelmi tevékenységet felügyelje, kiszabja és beszedje az állami köztartozásokat.

Ha az emberekben elég erős lesz egyszer a rend iránti igény, talán kevesebbet halljuk majd a piacon is azt, hogy „cigit tessék...!”

Bunyevác Mилоje pénzügyőr százados, sajtófelelős

Válasz dr. Tímár Lászlónak

A hozzám intézett levelében foglalt észrevételét köszönettel vettem.

Saját meggyőződésem is az, hogy az egészségbiztosítási pénztárnak a hozzáforduló ügyfeleket magas szakma-színvonalon kell kiszolgálnia. Ennek megfelelően felhívtam a pénztár vezetőjének figyelmét arra, hogy a telefonkapcsolásának rendjéről szóló intézkedését vonja vissza. Intézkedésem végrehajtását magam is ellenőrizni fogom.

Cser Agnes, Országos Egészségbiztosítási Pénztár, főigazgató

Az Agrárkamara és az östermelők

Az östermelők kamarai tagságával kapcsolatos felpörgetett sajtókampánnyal ügyvezető elnökségünk augusztus 4-én rendkívüli ülésen foglalkozott.

Megítélésünk szerint a kamarai törvény szövegét alapul véve minden östermelőre vonatkozik a kötelező kamarai tagság feltétele. Megyei kamaráink tehát a ma élő szabályokat nem sértik meg akkor, amikor az östermelőket kamarai tagként regisztrálják. Ez nem mond el- lent annak, hogy az östermelői igazolvány kiadása nem tagadható meg a kamarai tagság hiányára való hivatkozással. Testületeink – ügyvezetésünk, elnökségünk – az átváltás politikai súlyát mérlegelték akkor, amikor a tagválasztás módjával kapcsolatosan kértek türelmet és toleranciát az azt bonyolító vezetőktől és munkatársaktól.

Úgy ítéljük meg, hogy ez megyei kamaráink jelentős többletmunkája és költsége árán érvényesül. A törvényi kötelezettséget többszöresen meghaladó, elsősorban szaktanácsadási feladatokat is el- látnak írtés nélkül, vagy a költségek csak részbeni áthárításával. Szorosan összefügg ezzel az is, hogy az östermelői körben van egy olyan jelentős réteg, amely esetleg szociális szempontúnak minősíthető mezőgazdasági tevékenységet végez. Ennek meghatározása azonban nem kamarai tagság kérdése.

Mindenekelőtt meg kell fogalmazni azokat a szempontokat, amelyek alapján e kör foglalkoztatása esetleg szociális szempontúnak minősíthető. Ennek ismeretében rendezni kell az érintettek adózását. (A mai 250 ezer forintig való szja-mentesség önmagában nem rendezi ezt a kérdést, mert pl. az östermelők nem mentesülnek a helyi adók alól sem, a hivatkozott értékhatár alatt.) Az előzőekkel szoros összefüggésben rendezni szükséges a kijelölt kör állami támogatását, amely egyrészt a piacra termelők támogatása alóli kivételt, másrészt a szociális támogatás alá helyezést jelenti. A fentieket követően automatikusan rendeződik az érintettek agrárkamara tagsága. Mindaddig azonban változatlanul a probléma kellő politikai érzékkel történő kezelését kérve, jogosnak tartjuk megyei kamaráink azon intézkedéseit, amelyekkel az östermelői igazolványt kiváltóknál a kötelező kamarai tagságot érvényesít- teni kívánják.

Dr. Csikay Miklós, az Agrárkamara elnöke